

Spør fysioterapeuten ?

På jakttraining i ulendt terreng-skade oppstår, hvilke strukturer er skadd?

Overtråkking, leddbånd-skade, seneskade og eller brudd (fractur).

Overtråkking, avrivning av leddbånd-sene og eller brudd relatert til ledd, forfoten perifer skade av forfots knokkel(radius),beliggende nær til carpus(forfot fotrot).

Noen ganger kan man få skader som er sammensatte og komplekse, jeg tenker i forhold til en skade som for eksempel skader hundens forfot(radius) i området nær carpus(fotroten).

Rent diagnostisk vil det være viktig å kunne

stille en eksakt diagnose vedrørende hva har skjedd, hvilken skade har hunden pådradd seg, hvilke strukturer er involvert og hvilken type skade har man for seg.

Er flere enn en struktur skadet, har hunden fått et brudd i forfoten(radius), har den fått avrivning av strukturer som leddbånd og sene i tillegg?

Det kan noen ganger være vanskelig å få stillt en nøyaktig diagnose i akutfasen av lidelsen om tilstanden er sammensatt av flere komponenter enn bare en, for eksempel kun et brudd.

Det vil ofte danne seg hevelse rundt skadestedet som gjør at det kan være vanskelig å diagnostisere skaden eksakt i akutfasen(samme dag).

Fracturer (brudd) vil være lett påviselig på røntgen, ved hjelp av en røntgen undersøkelse vil man kunne se skadeomfang av benvev.

Avrivning av leddbånd og sener vil kunne diagnostiseres ved hjelp av for eksempel ultralyd, event MR og andre kliniske undersøkelser som går på funksjonstester og stabilitetstester i ledd og rundt ledd.

Noen ganger ser en at bruddet kan være så fint, hårstråfractur(brudd) at en nesten ikke

Kun kr

369,-

Møt en unik FUGLEHUND

Møt pointeren **NUCH NJCH Vestfjorddalens Famous**

– hunden som er blant Norges mest premierte fuglehunder noensinne med 21 førstepremier i vinnerklassen.

Ingen andre fuglehunder i Norgeshistorien har klart hva Famous presterte i løpet av et år: NM Lavland 1999, NM Vinter 2000 og NM Høyfjell med Kongepokal 2000.

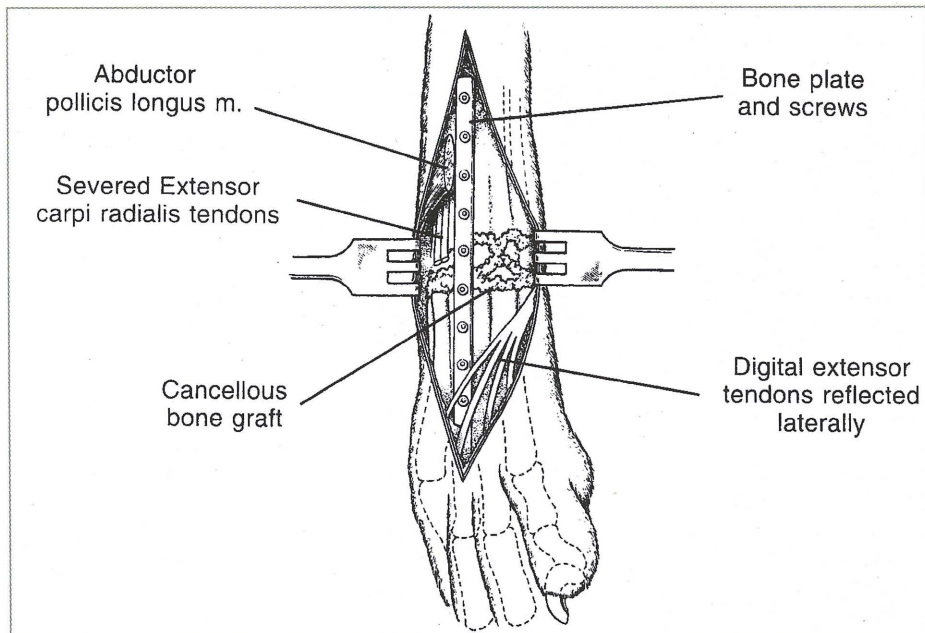
Bli med på: NM Vinter på naturskjønne Andøya i Vesterålen, rypejakt i Sverige og Norge, NM Høyfjell på Dovre, rapphønsjakt og mye mer.

Fenomenale Famous

Bestill vinterens flotteste video nå!
Ring 22 91 22 09
eller send mail til:
tine.kjenslie@shf.no

Oversiktsbilde anatomisk forfot hund, radius, carpus, sener med mer.

ser det på et vanlig røntgen bilde.

Det kan da lett oversees og man tror ikke der foreligger et brudd grunnet at bruddflaten er nesten usynlig. Halthet vil fortsette som symptom ,grunnet de smerter bruddet gir over tid.

I slike tilfeller kan man tilleggsundersøke ved hjelp av innsprøytning av kontrast som fordeler seg i knokkel slik at bruddet på den måte vil oppdages.

Behandling av bruddet avhenger av veterinærens vurdering , gips ,fiksasjon med skruer , plate eller annet, samt avlastning i 4-6 8 uker avhengig av skadens(bruddets) kompleksitet.

Det er viktig at knokkelen kommer i riktig stilling i gipsen eller i eksternefiksasjonen slik at leddmekanikken i ettertid blir så riktig og så optimal som mulig.

Noen av fiksasjonsmetodene tillater belastning, dette må man bare få nærmere informasjon om av veterinæren.

Etter 4-6-8 uker skal det ha dannet seg nok callus (gromateriale) slik at knokkelen igjen skal kunne tåle å bli belastet, bli brukt igjen i vanlig daglig funksjon.

En må nok regne noe opptreningstid ,eller en rehabiliteringsfase hvor en gradvis vinner hunden til aktivitet igjen ,og gradvis opptar funksjon og øker aktivitet etter den tilstand en ser foreligger etter denne skaden.

Dette med rehabiliteringsfase refererer seg til smerte og nedsatt funksjon , dvs halter den ,har den vondt, kan den belaste fullt ,eller bare litt om gangen.

Det vil i enhver rehabiliteringsfase være riktig å gå gradvis frem, dvs dosere aktivitet i forhold til funksjon ,tilstand hva tåler den ,når virker det som den har vondt og når begynner den å halte igjen.

Dersom det i klinikken fremkommer andre tegn som tyder på at flere strukturer er skadd enn kun knokkel ,må man snarest mulig prøve å utrede dette og sette inn med riktig behandling umiddelbart.

Tilstanden med et brudd kan gjerne være kombinert med avrivning av sene, og event avrivning av leddbånd.

Det vil virke inn på funksjon og hunden vil kunne få et endret funksjonsmønster, en endret gange, og også endret trav og galopp. Det kan være lurt å tenke på dette i tillegg , da en lett kan overse disse skadene og tro at det kun var et benbrudd som gror igjen etter det angitte antall uker.

Symptomer på dette kan være endret gange ,endret trav og galoppfunksjon, slark i leddet ved (carpus) forfoten s fotrot. Over tid vil dette gi feilbelastninger av biomekanisk art, slik at det må gjøres en vurdering på omfanget av totalskaden i forhold til tiltak. Både sener og leddbånd som er revet av kan syes sammen igjen slik at normal funksjon i hundens ekstremitet(forbein-forfot) kan gjenopptaes igjen, i alle fall tilnærmet slik det var før skaden inntraff.

Målet med skadekirurgi er å oppnå høyest mulig grad av optimal funksjon i ettertid.

Overser man noen av disse strukturer som er skadd vil det gi vedvarende symptomer frem i tid alt avhengig av graden og kompleksiteten på skaden som har inntruffet.

Det er viktig å søke dyrlege umiddelbart etter at en skade som dette har oppstått, da sjansene for helbred og vellykket helbred er større når man kommer raskt til til behandling og riktig behandling.

Det er i en del tilfeller indisert med fysioterapi-behandling i ettertid i en rehabiliteringsfase etter bruddskader ,etter leddbånd og seneska-

Funksjon:

Dette for å normalisere funksjon dersom funksjon er endret, noe en ofte ser etter bruddskader, avhjelpe halthet, endret gange ,trav og galoppmønster.

Smerte:

Videre dempe smerte dersom der er resttilstand med smerte i muskulatur eller ledd, leddbånd ,senevev med omkringliggende vev.

Leddmekanikk:

Videre vil en noen ganger måtte påvirke leddfunksjon ,dvs bevegelsen mellom to knokler dersom denne er endret eller nedsatt.

Biomekanikken i ledd og knokler seg imellom har som oftest en kombinasjon av rulle og glidebevegelse, etter bruddskader og immobilitet ser en ofte at leddspillet endres , nedsettes, og man må spesifikt påvirke til normalisering av biomekanikk i leddet.

Det er vanligvis glidebevegelsen som forringes eller forsvinner etter immobiliseringsperioder med avlastning ,gips, fiksasjoner etc.

Rehabiliteringsfasen:

I rehabiliteringsfasen må de ulike mangler(nedsatt funksjon) påvirkes systematisk, gradvis og dosert riktig slik at hunden kan gjenoppta funksjon igjen om en stund uten at halthet, smerte eller annet oppstår grunnet at en har gått for fort frem i en opptreningstid etter en slik skade som kan være sammen-

satt av brudd, leddbånd og seneska-

Tilstøtende ledd:
En må også sjekke tilstøtende ledd , knokler, sener og leddbånd mtp en vurdering om andre strukturer i tillegg er skadet.

Kontakt dersom:

Dersom noen har hunder med problemer etter denne type skader er dere velkommen til å kontakte meg.

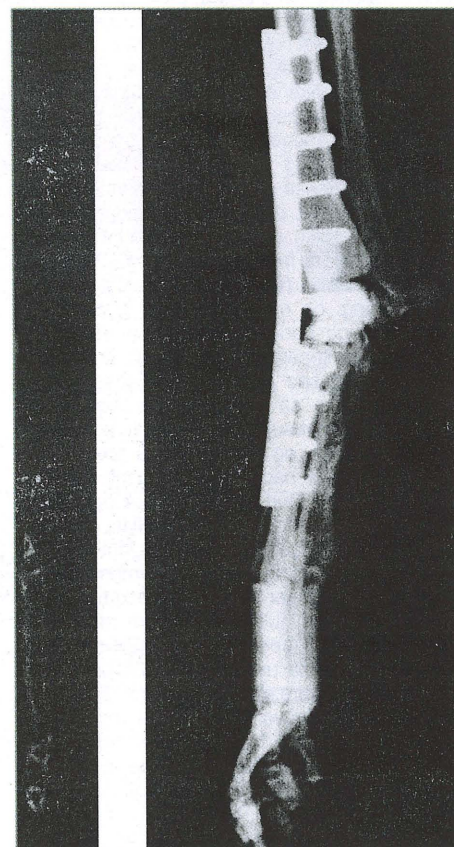
God diagnostikk god bedring god rehabilitering.

Med vennlig jakthundhilsen

Åse Birkhaug
Fysioterapeut

Spesialist allmennfysioterapi
<http://www.equine-animal-fysioterapi.no/>
www.equine-animal-fysioterapi.no

email: aase.dog.fysioterapi@c2i.net
tel: 906 97 379

Rtg bilder av forfot, brudd radius, postoperative rtg bilder.